

**Miten yhdistän yleishyödyllisen toiminnan
ja palvelutoiminnan rahoittajan
näkökulmasta?**

SOSTE - Suomen sosiaali ja terveys ry, 12.10.2021

STEAn avustamat järjestöt ja säätiöt palvelutuottajina

- Noin 40 % STEAn vuoden 2020 avustuksen saajista on ilmoittanut vuosituottoihinsa sisältyvän palvelutuotannon tuottoja.
- Osa tuotoista on hyvin pieniä tai luokiteltu väärin.
- Arvioimme noin kolmasosalla avustuksen saajista olevan rahallisesti merkittävää palvelutoimintaa.

Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt: Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi (VM:n julkaisu 2021:27)

*”Autonomiseen kansalaisyhteiskuntaan kuuluu, että järjestöt asettavat omat tavoitteensa ja määrittelevät itse toimintansa.**

*Kansalaisyhteiskunta on kuitenkin ottanut eri syistä käyttöön julkisen ja yksityisen sektorin toimintamalleja ja -tapoja, mitä kuvataan hybridisaatioksi. Moni järjestö on kasvanut hybridiksi organisaatioksi, jonka toiminnassa yhdistyy piirteitä vapaaehtoisesta kansalaistoiminnasta, yhteiskunnallisista liikkeistä ja palvelutuotannosta.**”*

*VN 2021. Suomalainen rahapelijärjestelmä muutoksessa

**Laitinen, Hanna 2018

Onnistunut yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutoiminnan yhdistäminen siten, että voidaan toteuttaa molempia samassa organisaatiossa (1/5)

- Arpajaislain 4 luvun 17 b §:n mukaan rahapelitoiminnasta terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettu tuotto käytetään avustusten myöntämiseen oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille.
- Valtionavustuslain 2 luvun 7 § määrittelee valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset:
”valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa”
- STEAn pitää mm. tarkastuksissaan arvioida palvelutoiminnan sisältöä ja laajuutta.

Onnistunut yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutoiminnan yhdistäminen siten, että voidaan toteuttaa molempia samassa organisaatiossa (2/5)

- Palvelutoiminnan tulee perustua yhteisön tai säätiön sääntöihin sekä jäsenistön määrittelemään strategiaan
- Strategia määrittelee organisaation
- Organisaatio määrittelee laskentajärjestelmän
- Laskentajärjestelmällä osoitetaan riittävällä tarkkuudella yleishyödyllisen ja palvelutoiminnan erillisyydet

Onnistunut yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutoiminnan yhdistäminen siten, että voidaan toteuttaa molempia samassa organisaatiossa (3/5)

Mihin STEA kiinnittää huomiota?

Toiminnan sisällön tunnistaminen ja luokittelu, esim.:

Lakisääteinen palvelu vs. ei-lakisääteinen

Yleishyödyllinen vs. elinkeinotoiminta

Varsinainen toiminta vs. varainhankinta

Kilpailtu markkina vs. ei kilpailijoita

Liiketoiminnalliset riskit (esim. kilpailutuksessa) vs. ei riskejä

Ylijäämän tavoittelu vs. nollatulos

Toimintaan sitoutuneen pääoman määrä

Onnistunut yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutoiminnan yhdistäminen siten, että voidaan toteuttaa molempia samassa organisaatiossa (4/5)

Havaintoja palvelutoimintaa tekevien avustuksen saajien tarkastuksissa:

- Yleishyödyllinen toimintaa kantaa kaikki tai suurimman osan yleishallinnollisista (esim. johto, talous, HR, ICT) kuluista
- Yleishyödyllinen henkilökunta osallistuu palvelutoiminnan tuottamiseen, työajanseuranta eri töistä ei ole tai se on epäuskottava
- Yhteisiä kuluja jaetaan yleishyödyllisen ja palvelutoiminnan välillä epäjohdonmukaisella tavalla
- Palvelutoiminnan sisäisiin veloituksiin sisältyy katetta
- Tytäryhtiölle maksetaan korkeita palvelumaksuja
- Laskentajärjestelmä on parametroitu tavalla, joka tosiasiallisesti hyödyntää palvelutoimintaa yleishyödyllisen toiminnan kustannuksella

Onnistunut yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutoiminnan yhdistäminen siten, että voidaan toteuttaa molempia samassa organisaatiossa (5/5)

Huomioitava lisävelvoitteet, mm.:

- työajan käytön seuranta
- toimitettavat selvitykset
- kirjanpidon eriyttäminen
- kulujen kohdennus aiheuttamisperiaatteella ja kohdennusperusteiden dokumentointi

Joitakin ajatuksia skenaariotyön raportista

Lisätietoja

- Verkkosivut: www.stea.fi (ohjeet, avustusopas, tiedotteet ja yhteystiedot)
- Avustustietokanta: avustukset.stea.fi
- Verkkoasiointi: asiointi.stea.fi

Yhteystiedot:

- Sähköpostiosoite: stea@gov.fi (etunimi.sukunimi@gov.fi)
- p. 0295 16001 (valtioneuvoston vaihde)
- STEA, Kirkkokatu 14, Helsinki

Marja-Riitta Lukkari, puh. 029 516 3211

Juuso Heikkilä, puh. 029 516 3277